

socialmedicinsk tidskrift

femtioåttonde årgången häfte nr 10 1981

Sturegatan 4, Sundbyberg. Tfn 08/98 40 44
Postadress: 172 83 Sundbyberg
Postgiro 1179-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Ann Appelgren, red. sekr.,
Brita Bahrton, bitr. red. sekr.
Elisabeth Natt och Dag, expedition

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge
Ragnar Berfenstam, professor em. i socialmedicin,
Uppsala
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Arne Borg, socialdirektör, Stockholm
Axel Gisslén, kommunalråd, Örebro
Gunnar Häggberg, socialchef, Falun
Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göte-
borg
Willy Karlsson, socialchef, Örebro
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Gunnar Lindgren, professor em. i socialmedicin, Lund
Ivan Magnusson, socialdirektör, Uppsala
Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm
Gösta Tibblin, professor, distriktsläkare, Sollentuna
Villy Wiklund, socialchef, Östersund

Socialtjänstlagen –Handledning och psykosocialt arbete

Det föreliggande temanumret av Socialmedicinsk tidskrift handlar om handledning och psykosocialt arbete.

Den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft den 1 januari 1982, befäster kommunens ansvar för att de människor som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver.

I den övergripande diskussionen har man lagt stor vikt vid helhetssynen på människors levnadsvillkor och därför starkt betonat socialtjänstens strukturella och allmänt inriktade insatser, som delvis är nya arbetsområden för de sociala förvaltningarna.

I detta temanummer vill vi närmare fokusera på det psykosociala arbetet, som kan ingå i de allmänt-, individ- och familjeinriktade insatserna. Psykosocialt arbete är, som det framgår av artiklarna, ett begrepp som är svårt att definiera och avgränsa.

Det finns inga sociala problem som inte samtidigt rymmer psykologiska problem. Men det betyder inte att man alltid behöver psykosociala insatser.

Om en människa får arbete eller utbildning, ordnade bostadsförhållanden och en sanerad ekonomi, då klarar hon ofta själv sina psykologiska problem som depression, ångest och oro eller störda relationer.

Men ibland är den psykologiska och sociala problematiken så sammanvävd att människan behöver bistånd på många olika områden och nivåer. Då kan vi tala om en psykosocial problematik som skall lösas med psykosociala insatser.

Att ge människor "det bistånd de behöver" kommer att kräva stora kunskaper från många olika områden. Människor som arbetar inom socialtjänsten, antingen de arbetar med mera allmänt inriktade insatser som omsorg om barn, unga och äldre eller med mera individuellt inriktade insatser, kommer därför att behöva stöd i form av utbildning, handledning och konsultation.

Vi vill i artiklarna belysa olika aspekter på psykosocial problematik, utbildning och handledning. Binnie Kristal-Anderssons artikel om invandrarens och flyktingens inre värld ger en bild av människors psykologiska verklighet. Denna "verklighet" upplevs inte bara av invandrarna, utan också av många andra, som av någon orsak har kommit i samhällets utkant.

För att möta och förstå denna mänskliga problematik krävs det inte bara teoretiska kunskaper om mänskligt beteende utan också kunskaper om hur vi själva som medmänniskor möter den för oss på många sätt "främmande" människan.

Vi beskriver våra erfarenheter från det allmänt inriktade arbetet bl a i artikeln om handledning på barnavårdscentral och om konsultation främst inom barnomsorgen.

Det mera individ- och familjeinriktade arbetet beskrivs bl a i artikeln, om familjevården som psykosocialt arbete. Ett flertal artiklar kommer därefter att behandla beprövade modeller och teorier om handledning, konsultation och psykosocialt arbete.

Vi som har arbetat med detta temanummer finner, att det behövs en handledarutbildning på socialtjänstens villkor, som är något annat och mera än den påbyggnadslinje i psykoterapi som regeringen genom förordning 1978 har föreskrivet.

Genomgående anser vi att psykoterapiutbildningen är nödvändig för att hjälpa människor med svåra psykiska störningar, som är att hänföra till psykiska konflikter inom individen eller i individens relationer till sina anhöriga. Men för att hjälpa människor som har svåra sociala problem behövs det samtidigt djupgående kunskaper i vilka strukturella förhållanden som medverkar till individens utslagning. Det hjälper föga att göra en människa medveten om sin inre problematik om yttre faktorer ständigt hindrar henne i att göra något effektivt åt problemen.

Psykosocialt arbete spänner över många områden och kräver tillgång till specialkunskaper i form av handledning och utbildning. Även den som utbildar och handleder kan i sin tur behöva ytterligare handledning och utbildning.

Temanumret är en kunskapsinsamling som i bästa fall leder till diskussion förnyelse och vidareutbildning.

Ruth Larsson

Gästredaktör för detta temanummer har varit chefspsykolog Ruth Larsson på socialförvaltningen i Malmö.